

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Лідога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Обструкція.

З Відня пишуть нам під днем 27-го падолиста.

Нині почала ся обструкція радикальнійших елементів з посеред правиці. Від 11. години рано до кінця засіданя промовляв пос. Бянкінї, колишній член «Союза». Він говорив по хорватски. Опозиційні Чехи окружили его і оплесками піддержували его 6-годинну річ. Завтра буде промовляти генеральний бесідник Молодочех, Масталька. Шож стало ся:

Се наслідки управи гр. Клярого і его кабінету. Чехи були так довго вдоволені, як довго мали язикові розпорядженя. Нині картина обернулася. Нині відчули они опять потребу, упімнутись о свої права і хотять змусити правительство до відповідних уступств. Тут не допоможуть ніякі переговори, ніякі половичні средства, бо Чехи знають, що в Австрії доходить ся до прав лише силою.

Такий сам дух повів, і в «Союзі». Нині відбув «Союз» тригодинне засіданє і порішив, що его заступники в парламентарній комісії мають поставити до прочих клубів правиці питанє, чи і в який спосіб правиця постоить за управильненєм язикового питаня в цілій Австрії і возьме участь в скодифікованю законів о народностях і береженя прав національних меньшостей?

Від відповіді клубів правиці буде залежати дальше становище «Союзан» посеред правиці. «Союз» виходить з пересвідченя, що між всіма так званими державними конечностями перше місце займає конечність поладнаня національного питаня в Австрії на справедливій основі.

Нині вечером збере ся в тій цілі і парламентарна комісія правиці.

Можу Вам також донести, що гр. Клярі пригадав собі в кінци на се, що в парламенті засідають і заступники руского народу. Гр. Клярі рад би поговорити з пос. Барвінським, а відтак представити его цісареві. Розуміє ся, що пос. Барвінський виявить гр. Клярому бажаня і потреби руского народу в Галичині і на Буковині.

Се для поясненя ситуації.

Що-до переговорів Чехів з правительством, можу сказати, що переговори тривають дальше, але вже сама вість про такі переговори викликала невдоволенє у німецької лівіці. Нині зложив др. Енгель в чеськім клубі справу з сих переговорів, але видко, що опозиційні елементи не дуже одушевились сею реляцією і длятого з всякою щиростію акомпаніюють они протракційній річі пос. Бянкінього в парламенті.

Діла мотають ся безнастанно, а гр. Клярі проявляє мало охоти чи зручності.

Тепер аж показуєсь, як великої політичної похибки допустила ся правиця, а іменно Поляки, не допустивши до того, щоби др. Білинський вніс в державній радї свій проєкт до язикового закона. Нақоли правиця розпаде ся, то причиною єї смерти буде анемія політична, запровадена не щиростію.

Клопоти гр. Клярого.

Гр. Клярі конферував вчера з Енглем і Пацаком. Гр. Клярі старає ся здержати Чехів від обструкції, бо наглі справи, як квоту, бюджет і т. п. мусить правительство поладнати до кінця року. Серед Чехів незгода так що-до тактики, як і до meritum теперішних переговорів з правительством. Одна часть чеських послів з Nar. List-ами пре до обструкції, друга уміркована з органом «Politik» накликає до угодових конференцій з Німцями. Чеські жаданя мають

містити ся в трех точках: 1) димісія д-ра Кіндінгера; 2) відкликанє приписів, виданих в звязи з знесенєм язикових розпоряджень; 3) заведене чеської мови в внутрішній службі урядовій в чеських округах. Вчера запросив гр. Клярі до себе репрезентантів лівіці: Штірка, Бернрайтера, Пергелята і Кайзера і подав під їх розвагу чеські жаданя, причім додав, що на перше жаданє годить ся з прикrostію, сповненє другого є неможливе, а третє може зробити лише в порозуміню з Німцями. Делегати лівіці відповіли, що залежить їм на удержаню кабінету в теперішнім складі і що не можуть згодити ся на введене чеської мови, яко урядової, бо не хотять, щоби ту справу трактувати окремо, лише жадують, щоби правительство предложило палаті закон язиковий в цілости. В виду сего ситуація заострилася, а що корона бажає вясненя ситуації перед відкритєм делегацій (30-го), то можлива річ, що нині рішить ся судьба кабінету гр. Клярого. Чехи навіть яко часть більшости можуть не допустити до ніякої ухвали, а Німці не можуть підносити против сего ніяких рекримінацій, бо они ужили обструкції, яко парламентарного оружя, а рішаючі сфери мусіли в виду неї капітулювати.

Німецькі дневники обговорюють справу конференції угодової між Чехами і Німцями. Чехи дали намовити ся, взяти участь в конференції з Німцями, на котру запросив їх президент палати панів, кн. Віндінгрец. Чи вийде що з сеї конференції? — годї вгадати. Она закросна на довші наради, а нинішня ситуація мусить бути вяснена сейчас. Як бачимо з сего, переселене поважне і в кожній хвилі можна бути приготованим на ріжні несподіванки.

З археологічного з'їзду в Києві.

(Далі).

Свящ. І. Шиповичъ. «Літопись Винницького кануцинського монастыря за 1744 — 1862 годы». — Подавши коротенькі історичні відомости про фундатора Винницького

14

ГЕРГАРТ ГАУПТМАН.

Візник Геншель.

(Далі).

ГЕНШЕЛЬ.

Все пити богато жерельної води. Вона лічить найліпше.

ЗІБЕНГАР.

Я роблю се як-раз.

ГЕНШЕЛЬ.

Але анї з Мільбрун, анї з Обербрун. Наше жерело найліпше.

ЗІБЕНГАР.

Ну, а тепер про що иньше.

Несьвідомо взяв вітку блющу та бавить ся нею; нараз побачив її та здивував ся; дивить ся то на циліндер то на Геншля та питає:

Нині уродини вашої жінки?

ГЕНШЕЛЬ.

Так. Нині була би скінчила трицять шість літ.

ЗІБЕНГАР.

Справді? Може-ж се бути?

ГЕНШЕЛЬ.

Так, так!

Хвиля мовчаня.

ЗІБЕНГАР.

Я лишу вас нині радше самого. Завтра, коли позволите, я хотів би поговорити з вами про деякі річі.

ГЕНШЕЛЬ.

А може ліпше зробити би се зараз.

ЗІБЕНГАР.

Йде тут о тих тисячу талярів...

ГЕНШЕЛЬ.

Заки будемо говорити далі, пане Зібенгар, кажу вам, що можете їх задержати спокійно аж до зими. Бачите, пощо маю брехати? Тепер не потрібую їх. Міні на них віщо не залежить, а знаю також, що у вас вони безпечні.

ЗІБЕНГАР.

Коли так, то я вам дуже вдячний за се, пане Геншель. Ви робите міні велику прислугу. В літі приплине де-що гроший, як самі знаєте, а тепер справді тяжко було би міні заплатити.

ГЕНШЕЛЬ.

Бачите, се складаєть ся добре для нас обох.

Хвиля мовчаня.

ЗІБЕНГАР

ходить по хаті.

Так, так, сам нераз дивую ся: в сій хаті мешкаю від дитини. Та нині, коли би я сяк-так міг все поладити, відійшов би я відси зі спокійним серцем.

ГЕНШЕЛЬ.

Я не йшов би радо, кажу щиро. Я не знав би, куда повернути ся.

ЗІБЕНГАР.

Ви зайшли вперед, Геншель. Ті самі обставини, бачите, в яких я міг остояти ся лише з найбільшим трудом, помогли вам прийти до майна.

ГЕНШЕЛЬ.

Одному недостає сього, другому того. Хто знав, що гірше! Бачите, вибило міні також цілком швеницю. Та чи вона вже коли піднесеть ся... Я іще не прийшов добре до себе.

Хвиля мовчаня.

ЗІБЕНГАР.

Геншель, все має свій час! Але й то треба також перемочи. Ви мусите піти між людей, щось почути, щось побачити, вижити часом шклянку пива, кинути ся у вир інтересів, після мене, не все роздумувати над сумними річами.

манастиря, Людвика Калиновського, референт переказав зміст літописи. В літописи говорить ся про заснування монастиря і значніші випадки в його внутрішньому житті в протязі 1744—1862 р., подають ся цікаві відомости про боротьбу на Україні на ґрунті релігії, про вислане католицьких місіонерів в першій половині XVIII ст. в центральну Росію, про гайдамаків, про конфедератів, про пошести, голод і т. п. На підставі топографічних відомостей, які подає ся літопись, легко тепер означити місце, де стояв православний винницький монастир XVII ст., в котрому Петро Могила заснував школу і в котрому в 1651 р. Богун зробив залог, воюючи з Поляками. Нарешті референт вказав на значне архівів католицьких костелів і монастирів, як на жерело для історії України.

О. Левицькій. «О судьбѣ актовыхъ книгъ, относящихся къ исторіи юго-западного края и Малороссіи».

Актові книги в південно-західному краї без сумніву існували з початку XVI ст., до наших же часів заховались тільки з половини XVI ст. і тільки в Каменці-Подільському з 1520 р. Окрім урядових судів, актові книги вели ся в багатьох старостинських замках, а також в замках окремих дідичів, при катедрах православних і католицьких єпископів, при церковних братствах; але всі книги сї цілком пропали; залишили ся подекуди тільки акти мійські, земські, магістратські та ратушні. Сказавши про долю актових книг по воводствах та повітах південно-західного зраю і про ті страсти, що потерпіли сї книги за часи козацьких війн і од інших пригод, референт зазначив заходи польського уряду і місцевого шляхетства, які робили ся з XVI до кінця XVIII ст., для спасеня давних актів. Російський уряд звернув увагу на актові книги лише 1830 р., з приводу фальсифікацій документів. Але всі заходи для усуненя надужитя старинними документами і знищеня їх, не приводили до жадних наслідків, аж поки «комісія для розбора древнихъ актовъ», що заснувала ся в 1843 р. в Києві, не зауважила на державне значеня актових книг і не представила проєкта зосередженя їх в центральному архіві при київському університеті. Проєкт сей стверджено в 1852 р., коли засновано архів: в Києві, Вильні та Витебску. Інша дола спіткала актові книги лівобережної України. Там вони велись по мійських, земських, та магістратських судах за часи польського володіння, а потім — в полкових, сотенних, магістратських та ратушних судах з другої половини XVII ст. нарешті в відновлених в 1763—1782 рр. городських, земських та підкоморних судах. Дякуючи недбалству та байдужности заново рожденного «малороссійскаго дворянства», котре не бачило в книгах *securitatem* своїх *in pignus et honorem*, книги цілком згинули.

(Конець буде).

Що вже стало ся, того не можна змінити, тепер лише далі.

ГЕНШЕЛЬ.

Та інакше воно й не може бути! Ваша правда!

ЗІБЕНГАР.

Розуміть ся! Ваша жінка була найліпшою, найвірнійшою жінкою. Всі взагалі признають се, але перед вами, Геншель, стоїть іще жите. Ви мущина в цвѣті віку. Маєте іще багато роботи в свѣті. Хто знає, до чого ви іще призначені! При сїм не потрібуєте забувати своєї жінки, навпрядь. В такого чоловіка як ви, то не може мати місця. Але ви мусите в якийсь здоровий спосіб святкувати її память. Се не допоможе ніщо. Я вже дивив ся на вас добру хвилю, та рішив ся нарешті промовити вам до сумління. Ви піддаєте ся за сильно журі.

ГЕНШЕЛЬ.

Що-ж робити на се? Ваша правда, не перечу; але не можу собі часом ні раз дати ради! Хочу занятися чим, всюди одного бракує. Четверо очий все таки ліпше бачуть, як двоє. Чотири руки зроблять також багато більше. Тільки фірманок в літі! Та хто буде вести лад у всьому дома? Не така се легка річ.

(Далі буде).

3 Державної Ради.

В раді державній варить ся. Хвиля дуже непевна, тим більше, що не лише між правцею, але і в цілім парламенті видне розгоряковане. Надіють ся навіть кожної хвилі димесії кабінету, бо річ непевна, чи постуляти, які поставили Чехи, заапробує німецька лівниця.

Голосної обструкції вчора не було, але на томість устроювали Чехи обструкцію «тиху і суху». В коритарях відбувають ся заклади між послами, як довго бесідник буде виголошувати свою річ. Одні пр. кажуть, що 6 годин, другі 10 і т. д. Генеральний бесідник Молодочех, Масталька, завів надії послів, бо говорив лише три години.

Пос. Масталька говорив з початку по чеськи, описав по німецьки. Заявив, що чеський наріч в своїй борбі добиває ся лише свого права. Національний гнет довів до того, що сторонництво бесідника перестало вірити в можливість порозуміння з Німцями.

Бесідник покликуює ся на цїсарські рескрипти, в котрих приречено коронацію цїсаря на чеського короля. Правительство, що з таким поспіхом знесло язикові розпорядженя, дало династії дуже злу раду. Однак вина спадає на Угорщину, що причинила ся до сего кроку.

Бесідник атакує Хлюмецького, котрого зве опиром «Білої Дами», що появляє ся все тогди, коли має віщувати для Чехів нещасте. Рільництво в Австрії не дізнає попертя, тарифи на залізницях за високі.

Пос. Кайзер, ген. бесідник contra заявив, що німецькі націонали, відповідно до присисів регуляміну, не противлять ся відосланню угодних предложень до комісії, виступлять однак против потвердженя угоди, заключеної на підставі § 14. Сторонництво бесідника, як перше, так і тепер рішучо осуджує угоду з Угорщиною, а в комісії обговорить точно політичну ситуацію і своє становище зглядом правительства.

(Олески на лівці).

Наступили фактичні спростованя. Пос. Дик протестував против твердженя, немовби Чехи голоси свої в справі угоди з Угорщиною продали за ціну політичних, або національних користий.

Пос. Тірк (Шенерерянин) промовляв за персональною унією з Угорщиною і за прилученем Австрії до Німеччини, заявив, що его сторонництво буде голосувати против передачі угодних законів комісії. В відповідь Тіркови заявив пос. Горжіца, що офіційна Німеччина не бажає собі прилученя поодиноких країв Австрії і про се не хоче чути.

Опісля прийшло до скандалу. Пос. Бжезовский закинув соціалістови Цінгрови крадіж 270 зр., а коли Цінгр против сего запротестував, Бжезовский повторив заміт і відчитав відповідний уступ з печатаної брошури. На лавках соціалістів повстав крик. Бжезовського визвано словами: «нікчемний, нужденний, лгун, клеветник і т. д.» Цінгр замічає, що в справі тій введено слідство, що виказало его невинність. Бжезовский вівав президію, щоби она установила *Missbilligung-Ausschuss*, в цілі уділення нагани пос. Цінгрови, Бернерови і Штайнерови. Серед окликів обдарено також президію кількома епітетами, а коли крик не уставав, президент кинув дзвінком на стіл, на що крикнув Вольф: Дивіть ся! се президент австрійського парламенту!

Вкінці зібрали ся відділи палати в цілі вибору делегатів до комісії нагани.

Пос. Странський запитує президію, чому доси не предложено палаті всіх бюджетових предложень?

Пос. Дашинський питає, чому внесене удержавненя польської гімназії в Цешині поставлено на найближше засіданє, яко евентуальну точку нарад?

Президент виясняє, що зробив се з куртоазії, бо повідомлено его, що крім внесеня пос. Кубіка, буде внесене на найближшій засіданю подібне внесене з сторони чеської, тому хотів, щоби оба внесеня трактовано разом. По сих промовах ухвалено предложене в справі угоди з Угорщиною переказати угодній комісії.

Найближше засіданє відбуде ся нині.

Н О В И Н К И.

— Наших П. Т. Передплатників просимо о вірнанє рахунків. Ми зневолені оплачувати все готівкою, тому не можемо на будуче нікому уділяти кредиту. Хто з наших передплатників не вірване в найближшій часі залежностей, тому перестанемо висилати часопись. Ми не думаємо деморалізувати рускої Публіки, що привикнувши до неточного плаченя за часописи, забажає опісля, щоби їй всі рускі видавництва присилано даром.

— 3 Руского Товариства педагогічного у Львові. Маємо честь подати до прилюдної відомости, що ц. к. Президія Намістництва рескриптом з д. 14. жовтня 1899 ч. 10751 продовжила речинець збираня добровільних жертв при помочи так званих цеголок на бурсу для синів учителів народних.

— Фреквенция шкільної молодіжи в шк. році 1898/9 зросла в Галичині сильно в порівнаню із попереднім роком. В 1897/8 р. ходило до всіх шкіл в Галичині 582.956 молодіжи, в 1898/9 р. 615.479 — тож більше о 32.523. Найбільший приріст, бо висше 1000 дітей, було в повітах: Береско, Городенка і Стрий, а найменший в Святині, бо приросло лише 3 дітей. В деяких повітах число шкільної молодіжи поменшило ся як: в Ліску 36 дітей, Самборі 57, Новім Санчі 98, Коломиї-Печеніжній 162, Мільці 170, Скалаті 465. В кождім разі фреквенция побільшила ся і се представить шкільна кравва Рада на найближшій сесії соймови.

— Вісти з Канади. Понеже незадовго зближують ся вибори до парламенту, ліберальні міністри Сифтон, Паттерзон і ще кількох послів, їздять по Канаді, агітують, бесідують, доказують ногами і руками стійність свої політики, а кінцево з того те виходить, що ті панки хочуть еще кілька літ дармовати в Оттаві і великі гроші до своїх порожних кишень горнути. Для нас Русинів в Канаді на разі всяка політика байдужна, бо нас ще дуже мало горожан, але все би нам ліпша була партія консервативна, бо она не пустила би більше в Канаду жебраків, котрі вже тільки блага і собі і Канаді приспорили.

Канадійське правительство приготує проєкт закона еміграційного, в силу котрого мав би ограничитись наплив бідаків. За людий, котрі на границі Канади не зможуть виказати ся соткою доларів, не буде правительство платити портовим агентам бокусів, тай наміряє з декотрих країв дуже ограничити еміграцію. Певна річ, що з Галичині і з Буковини не багато людий вже будуть пускати.

Дуже вчасна зима с. р. в Канаді. В Альберті і в Ассінобі впав сніг в першій половині жовтня на 1½ стопи. Але то не дивно, бо і в Галичині сніги в тім часі упали. Бушель пше-ниці купують по 50—56 цнт.

— Гр. Стан. Тарновский про Галичину. На золотім весілю бар. Хлаповского в Турві, в Познаньщині виголосив професор краківського університу і президент Академії Наук промову, в котрій сказав поміж иньшим: «Przyjeżdżam pod smutnem wrażeniem, że smutnego kraju i wśród moich stojąc, nie bardzo śmiem patrzeć im w oczy. Ten kraj był niejako wzięty na próbę, miał pokazać, że Polacy rządzić się umieją, miał tę próbę zdać za wszystkich i na pożytek wszystkich. Sam się tem powołaniem szczyści, a tą nadzieją cieszył; a dziś, gdy mnie kto z was zapyta, jak w nim jest, co odpowiem? Politycznie ten kraj jest słabszy dziś niż przed dziesięciu laty, społecznie zaledwie może silniejszy, jak przed pięćdziesięciu laty, a moralnie? Zaszły w nim nieczciwości pieniężne, na które się wzdryga sumienie i honor i uszy. Były uznane za niewinne, nieszkodliwe, — więcej i gorzej, były broniene, były chwalone jako zasługi. Co o nas myślą cudzoziemcy? Tem uczuciem przygnębiony Polak z Galicyi chciałby zamknąć się i nie pokazać się na świat, po którym z podniesionem czołem chodzić nie może...» Сі щирі і розумні слова заболіли «Słowo polskie». Оно обиспало гр. Тарновского цілим рядом ординарних епітетів, а притім додало, що краківські консерватисти мовчали, коли Кешковский крав гроші. Річ певна, що між злодіями, що обікрали щадничу касу у Львові ріжниця не велика, але все таки є ріжниця. Кешковский украв на сотки тисяч, Зіма et consortes на мільони. Кешковского не всаджував ніхто до «*państwo narodowe*», як се зроблено з грабителями каси щадничої. А вкінці за Кешковского заплатили краківські консерватисти гроші і тим покрили страту, яку через него понесло краківське товариство ubezpieczeń, а за Зімів не почуває ся ніхто до обовязку заплати. Чи руміє се «*Słowe Polskie*».

— Анкета в справі санації фінансів коронних країв зібрала ся вчора у Відні. Анкета згодила ся на заведенє додатку від спиритусового податку в висоті 10 зр. від гектолїтра, що дасть разом 10 мільонів зр. Сума та буде розділена між коронні краї, після їх консумції, до чого буде уложений сталий ключ. Дохід приближений для Галичині з того податку може винести три мільони. Коли би такий додаток до податку ухвалено, то Галичина дістала би від правительства

річно з горівки, пива і вина понад півтретя міліона до краевого бюджету.

— **Божевільний.** Вчора пополудни настало в Відні велике збіговиско на Naschmarkt-і, де появили ся цілком нагий мушкетер, що в строю Адама вийшов був з костела св. Карла. Дперва по довгій часі удало ся поліції придержати нещасливого божевільного і відвезти его на найблизшу поліційну інспекцію.

— **Засуджений на смерть і оправданий.** В маю засудив ставиславівський суд на відставі вердикту судіїв присяжних Михайла Барака на смерть за се, що рідного батька спалив живцем в stodolі. Найвисший трибунал велів перевести нову розправу, на котрій Барака увільнено. Показало ся, що некорисні зізнання свідків, на котрих оперто перший засуд, були подиктовані личною ненавистію.

— **Італійське правительство против Ватикану.** Відносини між італійським правительством а Ватиканом в останніх часах знов погіршили ся і то аж з трех причин: Архиепископ з Сорренто зганяв пароха з Віко-Еквензе за се, що в часі одної публичної церемонії понад міру вихвалював діла династії сабавдської і з сарказмом висказував ся про Ватикан. Міністер просвіти, Бонасі застановив за се на якийсь час виплату пенсії архиепископови з Сорренто. Невдоволений архиепископ відкликав ся до ради стану, а тимчасом буде побирати платню з приватних фондів Льва XIII. Другою причиною напружених відносин між італійським правительством і Ватиканом є факт, що правительство не хоче потвердити іменованого Папоу архиепископа Флоренції, Містранджельо, під позором, що новий архиепископ ворожо успосіблений зглядом правительства. Трета причина непорозумінь є така: Архиепископ з Палермо, кардинал Целезія суспендував крилошанина Беккарія за се, що крилошанин в бесіді, виголошений на одних зборах, відбух в часі торжеств на честь Кріспія, величав послідного, називаючи его одним з найвизначнійших співробітників італійської єдности. Міністер просвіти, Бонасі застановив кардиналови, Целезії, платню і велів перевести против ного строге слідство.

— **Патріотизм Словаків.** Угорські Словаки, той найбільший славянський народ, любить горячо свою вітчизну, хоч невидячу землю. Ся любов до рідної землі манифестує ся на кожнім кроці і є підставою їх глибоко відчутого патріотизму. Доказом сего чутя є слідуєча обставина: Словацкі емігранти зарядили між собою в 1896 р. складку на памятник для творця народного гимну, Сама Томашека. Сі жертви були невеличкі, але таки з кінцем сего року числять 640 зр. Сю суму переслано тепер на руки адвоката Дакснера wraz із листом, в яким заявляють, що коли би сими грішми не покористано ся на здвигнені памятника, то треба поставити за неї статую на гробі співачка з напиею: «Словаки в Америці в доказ пошани для помершого».

— **Замах на жите.** В четвер тамтого тижня підрізав собі у Відні горло ножиком літерат Гуго Астль Леонгард, теперішній редактор часописі «Im traute Heim». Не відобрав собі однак життя, лише зранив ся тяжко. Причиною наміреного самоубийства був нервовий розстрій, бо Леонгард вглублював ся останніми часами за богато у філософичні студії.

— **Забавне непорозумінє.** Коли в процесі Герена, що так довго держав ся в Парижі в своїй кріпости при ул. Шаброль, обвинений і его адвокат ставили внесенє, а прокуратор реплікував, Герен додав ще кілька заміток і закінчив з іронією: «Коли вам так пильно позбути ся обвинених, то прикличте ще Деблера (так зове ся париский кат)». Президент суду не дочув послідних слів і сказав з великою повагою: «Трибунал застановить ся над тим на тайнім засіданю». Розумієсь, що та відповідь викликала гомеричний сміх.

— **Сензацийне відирите.** Француз, Дісеу, зладив прилад, при котрого помочи сліпі будуть могли виробити собі понятє про рух предметів. Засада приладу є зовсім звичайна. Бере ся ряд випуклих образів, як пр. біжучого коня в чергово слідуєчих по собі позиціях. Образи ті, уміщені на целоїдовім шнурку — як до кінематографу — пересуває ся скоро перед вітворм приладу, задержуючи їх під пальцем сліпого через якийсь час, конча до сего потрібний, щоби образ міг дійти до его свідомости. Такі скорі і чергові перемини образів дають сліпому понятє про біжучого коня, летучу птицю, хитаючу ся галузку і т. п. Механізм сей є отже кінематографом, з тою різницею, що змісл дотику заступає змісл зору. Коли розважимо, що сліпі мають незвичайно ніжний змісл дотику, то зрозуміємо, що прилад має велике значінє, бо сліпі збогатять свою виобразно важним понятєм руху, що їм до тепер було чужим. Винайденє п. Дісеу становить тому для них велике добродійство.

— **Американські овації для артисток** не кінчать ся на жертвованю їм цвѣтів і цінних дарунків. Американські приклонники таланту льондинської акторки Лянотрі, заложили в честь

пам'яті єї виступів у Америці два міста: в Тексасі і Каліфорнії. Артистка хотіла відвзаїмнити ся і заложити у обок тих нових містх кироїції своїм коштом, але мусіла відступити від сеї гадки на рішучу заяву горожан, що поть вєсо крім води, якої смаку ще досі не знають.

— **Жертви залізниць.** Від 1-го серпня 1898 р. до 1-го серпня 1899 р. на залізних дорогах в Сполучених Державах стратило жите 6.859 осіб, а 40.882 лишилось каліками. Поміж убитими було 1.958 колієвих робітників, а поміж пораненими 31.761. Подорожних було убитих 221, а поранених 2.945. Окрім подорожних і колієвих робітників при випадках на залізницях було убитих 4.680 а 6.176 зістало тяжко покалічених. На 447 колієвих робітників зістав забитий один, а каліками став один на 28. Неімовірні числа.

— **XIX столітє в одноактівках.** Німці впали на гадку представити на сцені в серії одноактових образків історію Німеччини в XIX столітю. В грудні с. р. відіграють їх в берлінськїм театрі, а з черги і в провінціональних. Театральний вечір отворять сценічним твором Ернеста Віхерта п. з. «Weimar», потім відіграють Ернеста Ляуфса «Vorwärts», якого героєм є Бліхер, Енгельса «Алярмові звони» відносять ся до 1848 р. і нарешті французско-німецку війну змалював у сценічній обробленю Юрий Омштеда, бувший офіцір, а тепер літерат в творі п. з. «Woerth». Представленє закінчить, як лицює ся XIX викови одноактівка Якубовеского п. з. «Праця». Сі одноактівки становлять таку одноцільність, що відступлено від гадки попереджуваня вечера прольогом, а закінченє его епільогом.

— **Переписка адміністрації і редакції.** Хв. Ред. «Буковини» в Чернівцях. Просимо о безплатне уділенє нам десяти примірників брошури, а рахунок буде вирівнаний.

— **З наукового Товариства ім. Шевченка.** Наукова читальня при бібліотеці Товариства отворена що дня від год. 2—6 по полудни і в тім часі може кождей з неї користати. До дому випозичають ся книжки лише за кавцією. — Канцелярія Товариства отворена від год. 9—12 рано і він 3—6 по полудни. В неділі і свята льокаль Товариства зачинений. Адреса: Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Телеграми.

Відень, 29. падолиста. На вчерашнім засіданю виконуючого комітету правиці стверджено солідарність в поглядах в основних питаннях. Ухвалено вибрати субкомітет, котрого задачію буде злучити в одну цілість всі внесенє і резолюції, які піднесено, в цілі однодушної манифестації правиці. («Słowo Polskie» додає від себе, що наради комітету рішено удержати в тайні, однак від себе подає такі інформації: «Комісія натрапила на труднощі не лише з сторони Чехів, але також з сторони Словінців і Русинів; послідні поставили ряд постулятів, жадаючи між иньшим видачі язикового закона для охорони національних меньшостей, причім грозили евентуальним виступленем з правиці. Русинам дано остру відправу, іменно заявлено їм, що комісія не уважає за відповідне дальше з ними трактувати, яко з такими, що прикладають їй револьвер до груди». Ми єсьмо певні, що реляції »про остру відправу« і т. д. є видумкою »Słowa«. Як видно з вибору субкомітету, над жаданнями Русинів не перейшла комісія до порядку дневного, як би се хотіло бачити »Słowo Polskie«.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Химери.

(Далі.)

І дівчина дала волю своїм думкам, пустила їх плисти з тихими філями води, сама задивилась у вечірнє плесо річки тай почала тихо співати:

«Ой вишеньки — черешеньки
ягідки дрібненькі,
на що-ж ми ся покохали
такі молоденькі?..»

Ще не скінчила пісні, тай заплакала... А він хотів її розважати, обняв її за шию, почав цілувати міцно-горяче і пити слези з її гарних очий, а далі й собі заплакав, як не міг її поцілунками розвеселити...

Понесла ся луною жалібна пісня далеко-далеко аж до його хати...

Від дивного гелосіння зашуміли лози. Тихий плач вечірньої години збудив їх з задуми.

Пісню молодять зачула стара мати... Зійшла тихцем, стежкою на впростець по збочи на долину, обійшла корч з другого боку і застала молодят, як плакали і обнімались в лозах над водою... Крикнула і від першого вражіння трохи не зімліла. Син схопив матір на руки, а вона прочувявши зневажила лайкою і погрозами бідну дівчину, та не мала вже сили, щоб виганьбити свого сина... Розхорувала ся і лягла до ліжка...

Сумний тон дивної картини відчули гнучкі лози і похилили ся з вітром перед вчасною розлукою молодої пари безталанних коханців...

У його хаті лежить в постелі хора мати. Перед образом Богородиці горить лампадка і кидає червоне світло на бліде лице недужої жінки і її замкнені повіки...

«Гріх» сина супроти кохання звалив до ліжка його матір. Провину збільшає її жіноча вдача і почутє глибокої моралі. Серце старої праведниці не знає оправданя за дурні химери молодого віку...

Син-провинник сидить у ногах недужої і дивить ся в лице бідної страдальниці.

— Мамо, простіть, мині, лишіть мій гріх мині самому, не гривіть ся, не мучте себе ділом вашої дитини!...

А мати не підведе вій і не промовить доброго слова: Прощаю тобі, сину мій Іване!...

Вона волить мучити ся сама, ніж карати свою дитину, або бути байдужою для її поведінки.

Материне завзяттє дратує синові душу.

— Мамо мої, скажіть те велике слово!...

А мати неначе не чує...

— Ох — думає Іван — вона не може навіть подивитись на мене... В її очах я цілий насяк одним великим гріхом, що не звирив ся перед матірю з мовою тайною...

І незрячий погляд примкнених очий матери пече вогнем Іванову душу, давить її кліщами, карає тяжким докором, п'ятує його недобрим сином...

(Далі буде.)

Надіслане.

Антихрист

вже ходить по Галичині і Буковині. Він провадить з Люципером широку кореспонденцію, особливо дуже займає ся Русинами. Видавця вилапав оті «Пекольні листи» і друкує їх один по другому книжочками, котрих буде багато.

Перша книжочка «Пекольних листів» вже вийшла з друку

і коштує лише 25 кр. — а варта 25 зр.!!!

«ПЕКОЛЬНІ ЛИСТИ»

се щось так смішного, так цікавого, а при тім так пожиточного, що хто не поспішить ся із замовленем — буде жалувати встаючи і лягаючи! — Чогось подібного руский край не бачив!

Замовленя за готівку надіслати просто до видавця «Пекольних листів» (Осипа Шпитко, Чернівці, ул. Петровича ч. 2). Хто замовить за готівку 10 штук — дістане одинацяту даром! Хто-ж займе ся розпродажию сеї незвичайно інсесерної книжочки — дістане значний опуст. Отже спішіть ся замавляти «Пекольні листи», а довідастєсь, що «АНТИХРИСТ» думає про Вас, та про цілу Русь.

